

Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2024-25 ar ymgysylltiad QAA â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011

Ionawr 2026

Cynnwys

Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2024-25 ar ymgysylltiad QAA â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011	1
Cyflwyniad a'r wybodaeth ddiweddaraf.....	1
Y dull cyffredinol o fodloni Safonau'r Gymraeg	1
Gweithio gyda Chomisiynydd y Gymraeg	1
Cefnogi'r Gymraeg a'i rôl ym maes addysg uwch	2
Prosiectau Gwella Cydweithredol.....	2
Rhwydwaith Uniondeb ac Asesu Cymru	2
Arferion llwyddiannus mewn cefnogi trosglwyddiad i addysg uwch.....	2
Cysylltiadau â phartneriaid allanol yn y sector addysg uwch yng Nghymru	3
Datblygu cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg	3
Hybu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg.....	3
Archwiliad yn erbyn Safonau'r Gymraeg.....	3
Adrodd	3
Trosolwg o gydymffurfiaid QAA gyda Safonau'r Gymraeg yn ystod blwyddyn academiaidd 2024-25.....	5

Cyflwyniad a'r wybodaeth ddiweddaraf

Mae'r adroddiad hwn yn rhan o'r dyletswyddau sydd gan QAA o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Mae'n ymdrin â Safonau 152, 158 a 164 fel y maent yn berthnasol i QAA, ac mae'n ymwneud â'r cyfnod o 1 Awst 2024 hyd 31 Gorffennaf 2025.¹ Mae'r hysbysiad cydymffurfio i QAA yn rhestru 113 o safonau sy'n berthnasol i'r sefydliad; mae gan nifer ohonynt fanylion eglurhaol i adlewyrchu ein cyd-destun penodol ac arbenigol.

Yn ystod 2024-25, rydym wedi parhau i ddatblygu ein harferion ymhellach mewn perthynas â'n cyfrifoldebau y cytunwyd arnynt am fodloni Safonau'r Gymraeg drwy'r sefydliad cyfan, ac rydym wedi parhau i wneud cynnydd a nodi meysydd sydd angen eu datblygu, yn cynnwys meysydd a nodwyd yn rhan o waith monitro Comisiynydd y Gymraeg.

Yn debyg i flynyddoedd blaenorol, rydym wedi parhau i ddefnyddio'r adroddiad hwn fel cyfle i adrodd am y ffordd yr ydym yn bodloni'r safonau sy'n berthnasol i'r sefydliad, yn ogystal â'r ffordd y defnyddiwn ein rôl i hybu'r Gymraeg yn fwy cyffredinol. Felly, yn rhan gyntaf yr adroddiad hwn, byddwn yn rhoi ychydig o esiamplau sy'n dangos ein hymrwymiad ehangach i'r Gymraeg.

Y dull cyffredinol o fodloni Safonau'r Gymraeg

Trwy nifer o fecanweithiau allweddol, mae QAA yn parhau i ddefnyddio dull cyfannol o fodloni Safonau'r Gymraeg drwy'r sefydliad cyfan sydd â'r nod o feithrin dealltwriaeth a gwerthfawrogiad. Dyma rai o'n mecanweithiau allweddol i *hybu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg* yn ehangach: sesiwn hyfforddi benodol i'n staff - a ddarparwyd i 31 o weithwyr oedd yn cychwyn o'r newydd yn ystod 2024-25 - a'n Gweithgor y Gymraeg traws-sefydliadol. Yn 2025-26, bydd y Gweithgor hwn yn cael enw newydd, sef Pwyllgor y Gymraeg, er mwyn adlewyrchu ei rôl yn QAA ar ôl ailstrwythuro'r asiantaeth.

Mae tîm QAA yng Nghymru - sy'n rhan o'r Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Rheoleiddio, o dan strwythur newydd yr asiantaeth - yn cadw ein prif gyswllt â swyddfa Comisiynydd y Gymraeg ac yn gweithredu fel Swyddog y Gymraeg yn ein sefydliad. Mae'r adroddiad hwn yn cael ei ysgrifennu gan aelodau o Bwyllgor y Gymraeg (sef Gweithgor gynt) QAA, ac wedyn yn derbyn ystyriaeth gan Bwyllgor Archwilio a Rheoli Risgiau QAA sy'n goruchwyllo cydymffurfiaid ar ran Bwrdd QAA. Ein bwriad, gynted ag y bod modd, yw penodi aelod i'r Pwyllgor sydd â phrofiad penodol o weithio mewn sefydliad lle mae Safonau'r Gymraeg yn berthnasol.

Gweithio gyda Chomisiynydd y Gymraeg

Parhaodd QAA i ymgysylltu â gwaith Comisiynydd y Gymraeg yn 2024-25, gan gynnwys cwblhau'r arolygon/ymgyngoriadau a ganlyn ymysg eraill:

- y Rheoliadau Hunanasesu (rhif 2) - hunanasesu (Medi 2024)
- Cynllun Strategol Drafft ar gyfer 2025-2030 - ymateb i ymgynghoriad (Ionawr 2025)
- prosiect 'Hybu Cydymffurfiaeth: Pecyn Cymorth Monitro' - ymateb i ymgynghoriad anffurfiol (Mehefin 2025)

Yn ogystal, cymerodd QAA ran mewn digwyddiadau a drefnwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg, gan gynnwys:

- Digwyddiad am safonau llunio polisi (Tachwedd 2024)

Bydd mwy o gapasiti yn nhîm QAA yng Nghymru wedi i'r asiantaeth gael ei hailstrwythuro yn ystod 2024-25, felly mae'r tîm yn edrych ymlaen at gyfranogi mewn rhagor o ddigwyddiadau 'Cymraeg 2050' Llywodraeth Cymru a digwyddiadau Comisiynydd y Gymraeg yn 2025-26.

¹ Y cyfnod o 1 Awst hyd 31 Gorffennaf yw blwyddyn ariannol QAA, yn unol â'r flwyddyn academiaidd.

Blaenoriaeth arall fydd adeiladu ar waith blaenorol i hybu'r Gymraeg yn y gweithle, yn cynnwys trefnu hyfforddiant yn y Gymraeg ynghylch 'lefel cwrteisi' i gydweithwyr sy'n cysylltu'n rheolaidd â darparwyr yng Nghymru, a chefnogi ymgyrch flynyddol *'Defnyddia dy Gymraeg'* Comisiynydd y Gymraeg. Mae'r holl ymgysylltiadau hyn wedi cefnogi QAA i wneud datblygiadau pellach i'w hymagwedd tuag at Safonau'r Gymraeg, a'i chydymffurfiaid â nhw, ac i hybu'r Gymraeg mewn addysg uwch.

Cefnogi'r Gymraeg a'i rôl ym maes addysg uwch

Mae'r Gymraeg yn tanategu gwaith QAA yng Nghymru drwy ein Hysbysiad Cydymffurfio a'n diben fel sefydliad, er mwyn sicrhau bod myfyrwyr a dysgwyr yn cael profiad addysg o'r ansawdd uchaf posibl. Mae'r adroddiad hwn yn dangos sut, ac i ba raddau, yr ydym yn cydymffurfio â'r gofynion sydd arnom ni mewn perthynas â chyflenwi gwasanaethau, llunio polisi, gweithredu, cadw cofnodion, a monitro ac adrodd. Mae ynddo hefyd esiamplau penodol o'n gwaith yn 2024-25 sy'n dangos ein hymrwymiad ehangach i'r Gymraeg a'i rôl ym maes addysg uwch yng Nghymru. Mae rhai o'r esiamplau hyn yn adeiladu ar y rheiny oedd yn ein hadroddiad blynyddol blaenorol.

Prosiectau Gwella Cydweithredol

Mae QAA yn parhau i gefnogi Prosiectau Gwella Cydweithredol ar draws y sector addysg uwch yng Nghymru, a ariennir drwy gytundebau grant â Medr. Mae'r meini prawf ar gyfer cynnig prosiectau'n cynnwys *ystyriaeth o'r effaith gadarnhaol y bydd y prosiect yn ei chael ar ddarpariaeth a chyfleoedd astudio cyfrwng Cymraeg/dwyieithog*. Caiff pob cynnig prosiect ei asesu yn erbyn y maen prawf hwn, ac ariannwyd dau brosiect o'r fath gan QAA yn ystod 2024-25.

Yn rhan o'r gyfres o Brosiectau Gwella Cydweithredol, cynhaliodd y Rhwydwaith Dysgu Trochi ei gynhadledd 'DA mewn Addysg' oedd yn cynnwys sesiwn am ddatblygiadau newydd mewn deallusrwydd artiffisial cyfrwng Cymraeg, a gyflwynwyd yn y Gymraeg, gan gynnig cyfieithu ar y pryd, a chymerodd 83 o bobl ran ynddi.

Rhwydwaith Uniondeb ac Asesu Cymru

Yn ystod 2024-25, parhaodd Rhwydwaith Uniondeb ac Asesu Cymru, a ariennir gan Medr, i ystyried yr heriau sy'n codi o'r defnydd cynyddol a weir o dechnolegau deallusrwydd artiffisial a'r effaith y mae hyn yn ei gael ar uniondeb academiaidd a gwaith asesu, gan gynnwys unrhyw heriau penodol i addysg cyfrwng Cymraeg.

Roedd trydydd symposiwm Rhwydwaith Uniondeb ac Asesu Cymru, a gynhaliwyd gyda chymorth ariannol Medr ar 4 Mehefin 2025, yn cynnwys sesiwn am uniondeb academiaidd, DA ac astudiaethau cyfrwng Cymraeg, a gyflwynwyd yn y Gymraeg, gan gynnig cyfieithu ar y pryd, a chymerodd 38 o bobl ran ynddi.

Arferion llwyddiannus mewn cefnogi trosglwyddiad i addysg uwch

Yn ystod 2024-25, comisiynwyd QAA gan Medr i nodi arferion llwyddiannus mewn cefnogi trosglwyddiad i addysg uwch yng Nghymru. Rhoddodd nifer o'r 13 astudiaeth achos a gyhoeddwyd ystyriaeth i gyfleoedd astudio cyfrwng Cymraeg/dwyieithog. Roedd y rhain yn cynnwys y prosiect cronfa adnoddau *'Barod ar gyfer Prifysgol'* dan arweiniad y Brifysgol Agored yng Nghymru; prosiect Coleg Cambria dan y teitl *'Sgiliau Academiaidd - Sgiliau Sylfaen ar gyfer Astudiaethau Addysg Uwch'*; y prosiect *'Ymgyrraedd yn Ehangach'* Cymru gyfan a ariennir gan Medr; a phrosiect canolfan ddigidol *'Bywyd Myfyrwyr'* Prifysgol Wrecsam. Mae'r astudiaethau achos ar gael yn y [Gymraeg](#) a'r [Saesneg](#) ac maen nhw'n cael eu hyrwyddo ar draws y sector addysg drydyddol yng Nghymru.

Cysylltiadau â phartneriaid allanol yn y sector addysg uwch yng Nghymru

Mae QAA yn cymryd rhan mewn amrywiaeth o grwpiau a phwyllgorau a drefnir gan Medr, gan gynnwys ei Weithgor Cynllun Cenedlaethol y Gymraeg, a gynhaliodd ei gyfarfod cyntaf ym mis Mehefin 2025. Mae gan QAA berthynas waith agos ag Estyn, ac mae'n cymryd rhan ar hyn o bryd mewn prosiect ar y cyd i ddatblygu canllawiau hunanwerthuso. Mae grŵp llywio'r prosiect wedi sicrhau bod ymrwymiad i'r Gymraeg wedi ei ymwreiddio yn y gwaith hwn.

Mae gan aelodau o dîm QAA yng Nghymru berthynas waith gref hefyd â chydweithwyr yn y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, ac maen nhw'n cymryd diddordeb brwd yn eu gwaith o gynghori Medr ynglŷn â'u dyletswyddau o ran y Gymraeg, ac am faterion ansawdd academaidd sy'n benodol berthnasol i astudiaethau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog. Cynrychiolwyd QAA hefyd yng nghyfarfod cyntaf Yr Efail, sef rhwydwaith o ymarferwyr addysg uwch cyfrwng Cymraeg a dwyieithog, a drefnwyd o dan nawdd Advance HE ym mis Gorffennaf 2025.

Datblygu cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg

Hybu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg

Darparwyd sesiwn hyfforddi QAA i *hybu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg* i 31 o weithwyr oedd yn cychwyn o'r newydd yn ystod 2024-25. Am fod nifer o swyddi wedi eu cyflwyno o'r newydd neu eu diwygio o ganlyniad i ailstrwythuro'r asiantaeth, adnewyddwyd cynnwys y sesiwn er mwyn rhoi mwy o bwyslais ar bwysigrwydd y Gymraeg fel iaith fyw ym mywydau pobl Cymru a'r Cymry Cymraeg, yn ogystal â'r gofynion am gydymffurfio'n ffurfiol â Safonau'r Gymraeg.

Archwiliad yn erbyn Safonau'r Gymraeg

Yn ystod 2024-25, cafodd QAA ei monitro, a nodwyd nifer o gamau gweithredu o ganlyniad i hynny. Aethom i'r afael â'r materion hyn, ac anfonodd Comisiynydd y Gymraeg e-bost atom ar 6 Mai 2025 i gadarnhau bod y camau wedi eu cyflawni'n foddhaol.

Yn ei dau adroddiad blynyddol blaenorol, mae QAA wedi adrodd am y gwaith monitro a wnaed yn ystod blwyddyn academaidd 2022-23, a'r camau a gymerwyd o ganlyniad iddo. Yn dilyn y cyfarfod archwilio ym mis Mawrth 2023, ystyriwyd nad oedd QAA yn cydymffurfio, neu fod risg y gallai QAA beidio cydymffurfio, â Safonau 48 a 79, ac mae QAA wedi parhau i ymgysylltu â swyddfa Comisiynydd y Gymraeg i ddatrys y problemau yn y meysydd hyn drwy gydol blynyddoedd academaidd 2023-24 a 2024-25. Mae'n bleser gennym ein bod wedi dod i gytundeb â Chomisiynydd y Gymraeg mewn perthynas â Safon 79, a'n bod wedi derbyn diweddariad i'n hysbysiad cydymffurfio.

Yn ogystal, mae QAA yn parhau i ddatblygu ei pholisi'r Gymraeg mewnol a'r cynllun gweithredu cysylltiedig. Mae'r polisi'n dal i gael ei ddatblygu er mwyn ymestyn y defnydd a wneir ohono i bob rhan o'r asiantaeth, ac er mwyn adlewyrchu strwythur newydd yr asiantaeth.

Adrodd

Mae QAA yn adrodd yn flynyddol yn erbyn safonau 152, 158 a 164, ynghylch y ffordd yr ydym wedi cydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau, y safonau llunio polisi a'r safonau gweithredu sy'n berthnasol i ni. Mae'r adroddiad ar ffurf tabl sy'n nodi pwy sy'n gyffredinol gyfrifol am bob safon neu bob grŵp o safonau, yr hyn a wnawn, sut yr ydym yn monitro'r safonau a sut yr ydym yn adrodd. Rydym yn dyfynnu hefyd o ymatebion a gyflwynwyd gennym i geisiadau gan Gomisiynydd y Gymraeg am dystiolaeth yn ystod y flwyddyn, ac felly bydd ein hadroddiad yn adlewyrchu'r ymatebion hyn yn agos. Rydym yn parhau i roi enghreifftiau o gyhoeddiadau, eitemau newyddion, negeseuon ar y cyfryngau cymdeithasol a gwybodaeth arall sy'n dangos ein bod yn cydymffurfio

â Safonau'r Gymraeg ac yn dangos y gweithgareddau a wnawn i hybu'r Gymraeg. Cynhyrchir yr adroddiad hwn yn ddwyieithog, mae'n cael ei gyhoeddi ar ein gwefan, a rhoddir gwybod am hyn i'r cyhoedd. Rydym yn cyhoeddi ein hadroddiad blynyddol bob mis Ionawr, yn unol â'r gofyniad amser o chwe mis ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, fel y nodwyd yn safonau 152, 158 a 164.

Trosolwg o gydymffurfiad QAA gyda Safonau'r Gymraeg yn ystod blwyddyn academiaidd 2024-25

Cyflenwi gwasanaethau	Llunio polisi	Gweithredu	Cadw cofnodion	Monitro ac adrodd
Mae'r safonau hyn wedi eu lliwio'n oren	Mae'r safonau hyn wedi eu lliwio'n las	Mae'r safonau hyn wedi eu lliwio'n wyrdd	Mae'r safonau hyn wedi eu lliwio'n goch	Mae'r safonau hyn wedi eu lliwio'n borffor

Grŵp	Yn gyffredinol gyfrifol	Is-grŵp	Safonau	Yr hyn a wnawn	Monitro	Adrodd
Cyflenwi gwasanaethau						
	Gweinyddwyr ym mhob adran	Gohebiaeth	1-7	Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg yn gynnes iawn, ac rydym yn ateb gohebiaeth o'r fath yn y Gymraeg o fewn yr un terfyn amser â gohebiaeth a dderbyniwn yn y Saesneg. Mae QAA yn gweithio'n agos â chyfieithydd i sicrhau nad oes unrhyw oedi yn yr ymateb i ohebiaeth a dderbyniwn yn y Gymraeg. Bydd unrhyw ohebiaeth sy'n dilyn sgwrs ar lafar yn y Gymraeg hefyd yn y Gymraeg, oni wnaed cais fel arall. Gwelwch y wybodaeth isod am linell ffôn Gymraeg QAA. Mae cylchlythyrau/newyddion sy'n ymwneud â'n gwaith yng Nghymru'n cael eu cyhoeddi'n ddwyieithog. Rydym yn sicrhau bod dewisiadau iaith yn cael eu cofnodi yn ein system rheoli cysylltiadau cwsmeriaid yn rhan o'r broses o gofnodi dewisiadau ynglŷn â'r RhDDC. Mae templed dwyieithog ar gyfer cofnodi dewisiadau iaith ar gael i'r holl staff ar wefan benodol	Rydym yn monitro i ba raddau yr ydym yn bodloni'r safonau cyflenwi gwasanaethau, gan hyrwyddo'r gwasanaethau a gynigiwn a'u gwneud yn haws eu defnyddio. Mae ein hadroddiad blynyddol yn nodi sut, ac i ba raddau, yr ydym yn cydymffurfio. 151	Mae ein hadroddiad blynyddol yn ymdrin â'r ffordd yr ydym wedi bodloni'r safonau cyflenwi gwasanaethau sy'n berthnasol i ni ac wedi ymateb i unrhyw gwynion. 152

				'Safonau'r Gymraeg' SharePoint ar fewnwyd QAA. I fonitro hyn, rydym yn cofnodi'r dyddiad pan ofynnir i'r cysylltiadau am eu dewisiadau iaith. Mae hyn yn rhan orfodol o'r broses o gofrestru ar gyfer pob digwyddiad a gynhelir yng Nghymru. Mae datganiad sy'n nodi ein bod yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg yn cael ei gynnwys yn llofnod e-bost y cydweithwyr sy'n gohebu ag unigolion a sefydliadau yng Nghymru. Mae'r templed dewisiadau iaith yn cynnwys dolenn at fersiynau Cymraeg a Saesneg o hysbysiad preifatrwydd QAA. Mae'r hysbysiad preifatrwydd yn rhestru 'dewis iaith' fel un o'r categorïau dan 'ddata personol a gesglir ac a brosesir', sy'n cynnwys dewisiadau ynglŷn â'r Gymraeg. Cyhoeddir Safonau Gwasanaeth QAA ar gyfer Ymholiadau yn y Gymraeg a'r Saesneg, a chaiff y rhain eu hadolygu bob blwyddyn. Gellir anfon ymholiadau sy'n ymwneud â'n gwaith yng Nghymru yn y Gymraeg neu'r Saesneg ar yr e-bost. <i>Ni dderbyniwyd unrhyw ymholiadau ysgrifenedig newydd yn y Gymraeg yn ystod 2024-25, er bod un siaradwr Cymraeg o blith y staff wedi gohebu'n naturiol â nifer o unigolion Cymraeg eu hiaith yng Nghymru yn y Gymraeg ac yn ddwyieithog lle bo'n briodol.</i>		
--	--	--	--	--	--	--

	Pennaeth Cydymffurfriad a Gwasanaethau Adolygwyr	Cysylltu ar y ffôn	8, 9, 11, 12, 14-17, 19-21	Rydym yn croesawu galwadau ffôn yn y Gymraeg a'r Saesneg. Yn ystod 2024-25, roedd gan QAA linell ffôn Gymraeg ar gyfer ymholiadau a gweithredwyd hon yn ystod oriau'r swyddfa gan aelod o'r staff oedd yn siarad Cymraeg. Hysbysebwyd y llinell ffôn hon ar y wefan ac yn llofnod e-bost pob cydweithiwr oedd yn gohebu ag unigolion a sefydliadau yng Nghymru. Roedd y llinell ffôn Gymraeg yn cael ei phrofi'n fisol gan staff QAA, a chadwyd cofnod perthnasol. <i>Derbyniwyd un alwad ar y llinell ymholiadau Gymraeg yn ystod 2024-25.</i> O 2025-26 ymlaen, bydd gan brif linell ymholiadau QAA system awtomataidd sy'n rhoi cyfle i'r sawl sy'n galw recordio neges llais yn y Gymraeg neu'r Saesneg, a derbyn galwad yn ôl yn eu dewis iaith. Am ein bod wedi gweithio mewn amgylchedd rhithwir a bod ein trefniadau gweithio'n hyblyg yn unol â pholisi 'Hyblyg+' QAA, derbynnir mwy o ymholiadau drwy ohebiaeth ysgrifenedig ar yr e-bost na thrwy alwadau ffôn. O brofiad, mae galwyr yn ymwybodol bod gwahanol feysydd yn galw am wahanol arbenigrwydd ac felly mai dim ond yr arbenigwr perthnasol sy'n gallu ateb y mwyafrif o ymholiadau manwl.		
--	---	--------------------	-------------------------------	---	--	--

	QAA Cymru	Cyfarfodydd	24, 24A, 25, 25A, 25D	Mae QAA wedi ei hymrwymyo i drin y Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal mewn perthynas â chyfarfodydd a gynhaliwn yng Nghymru, ac rydym yn ceisio gwneud yn siŵr ein bod wedi gofyn i unigolion beth yw eu dewis iaith ac wedi gweithredu ar hynny. Mae hyn yn cynnwys y defnydd a wnawn o'r templed dwyieithog ar gyfer cofnodi dewisiadau iaith a nodi dewisiadau wrth gofrestru ar gyfer digwyddiadau, fel y nodwyd uchod. Os bydd cyfranogwyr sy'n dewis siarad Cymraeg yn bresennol mewn cyfarfod penodol ond mae llai na 10% o'r bobl sy'n bresennol eisiau siarad Cymraeg, bydd QAA yn rhoi gwybod i'r cyfranogwyr i gyd y bydd y cyfarfod yn cael ei gynnal yn y Saesneg. Os byddwn yn cynnal cyfarfod gyda chydweithwyr o ddarparwr addysg uwch, a drefnwyd drwy ein prif gyswllt yn y darparwr, byddwn yn gofyn i'n cyswllt gadarnhau a fydd angen gwasanaeth cyfieithu. Mae hyn yn berthnasol i gyfarfodydd adolygu hefyd. Os trefnir cyfarfod gyda chydweithwyr yng Nghymru, byddwn yn nodi a fydd yn cael ei gynnal yn y Gymraeg neu'r Saesneg (yn dibynnu ar nifer y cyfranogwyr sy'n dewis siarad Cymraeg a fydd yn bresennol yn y cyfarfod, o'i gymharu â'r trothwy o 10%). Mae QAA yn brofiadol mewn defnyddio cyfleusterau rhithwir ar gyfer cyfieithu ar y pryd, sef y rheiny a ddarperir ar y platfformau <i>Zoom</i> a <i>Microsoft</i>		
--	-----------	-------------	-----------------------	--	--	--

				<i>Teams.</i> Fel arfer, mae QAA yn defnyddio Microsoft Teams ar gyfer cyfarfodydd lle mae gofyn cyfieithu ar y pryd. Mewn digwyddiadau, mae QAA yn parhau i ddefnyddio'r gwasanaeth cyfieithu ar y pryd sydd ar gael ar y platfform Zoom. Er mwyn sicrhau bod gwasanaethau cyfieithu ar y pryd yn cael eu defnyddio'n effeithiol ar draws ein sefydliad, mae gennym ganllawiau i'n staff sy'n esbonio sut i archebu a gosod gwasanaethau cyfieithu ar y pryd, ac sy'n cynnwys sgrinluniau perthnasol i ddangos manylion y broses. Dyma rai o bynciau'r canllawiau: • asesu'r angen am wasanaeth cyfieithu ar y pryd (rhwng y Gymraeg a'r Saesneg) • manylion ein darparwyr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd • sut i drefnu'r cyfarfod ar y platfformau Zoom a Microsoft Teams a chychwyn y cyfieithu • gwybodaeth a awgrymir i'w roi i'r cyfieithwyr i sicrhau eu bod yn ymwybodol o gyd-destun y cyfarfod • dolen at y ddogfen gan Gomisiynydd y Gymraeg ynglŷn â sut i gynnal cyfarfodydd dwyieithog ar-lein. Rydym yn parhau i gynnal sesiynau hyfforddi i <i>hybu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg</i> a hefyd i roi rhai awgrymiadau da am		
--	--	--	--	---	--	--

				ddefnyddio gwasanaethau cyfieithu ar y pryd ar-lein. Mae'r canllawiau hyn yn cael eu defnyddio'n ehangach ar draws QAA, gan gynnwys ar gyfer gwaith rhyngwladol. Dewiswyd nifer o ddarparwyr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd yn y Gymraeg gennym fel ein prif ddarparwyr er mwyn sicrhau bod ein cyhoeddiadau'n cael eu cyfieithu'n gyson. <i>Yn ystod 2024-25, cynhaliwyd dau gyfarfod/ddigwyddiad ar-lein gan QAA lle'r oedd gwasanaeth cyfieithu ar y pryd rhwng y Gymraeg a'r Saesneg ar gael. Hefyd, cynhaliwyd tri chyfarfod yn y Gymraeg gan aelod o dîm QAA Cymru sy'n siarad Cymraeg, heb ddefnyddio gwasanaeth cyfieithu ar y pryd.</i>		
	Pennaeth Cyfryngau Digidol, Marchnata a Chyfathrebu	Digwyddiadau cyhoeddus	31-34	Mae unrhyw gyhoeddusrwydd i faterion sy'n ymwneud yn gyfan gwbl â'n gwaith yng Nghymru'n cael eu cynhyrchu yn y Gymraeg. Lle darperir arwyddion dwyieithog neu rai ar wahân yn y Gymraeg a'r Saesneg, maent yn gyfartal o ran fformat, maint, ansawdd, eglurder, strwythur ac amlygrwydd. <i>Ni chynhaliwyd unrhyw ddigwyddiadau cyhoeddus yng Nghymru yn ystod 2024-25. Ni chynhaliwyd unrhyw ddigwyddiadau cyhoeddus yng Nghymru gan QAA ers blynnyddoedd lawer, ac nid yw QAA yn ariannu unrhyw ddigwyddiadau cyhoeddus yng Nghymru. Hefyd, nid yw QAA yn trefnu unrhyw</i>		

				<i>gyfarfodydd sy'n agored i'r cyhoedd.</i> Mae deunyddiau cofrestru pob digwyddiad sy'n berthnasol i Gymru ar gael yn ddwyieithog. Os bydd mwy na 10% o gyfranogwyr mewn digwyddiad a gynhelir yng Nghymru wedi dewis siarad Cymraeg, byddwn yn darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd. Prynwyd trwydded gan QAA ar gyfer y platform Cvent i gynnal digwyddiadau ar-lein a darparu gwefannau cofrestru ar eu cyfer. Mae'r platform yn defnyddio Zoom fel ategyn ffrydio fideos, ac mae hwn yn ein galluogi i ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd. Hefyd, gellir teilwra'r gwe-dudalennau'n llawn ar gyfer cadw lle mewn digwyddiad, ac felly cafodd pob testun safonol a gwybodaeth arall eu cyfieithu i'r Gymraeg. Mae hyn wedi gwella profiad siaradwyr Cymraeg o'n proses o gofrestru ar gyfer digwyddiadau. Gwnaethpwyd asesiad i sicrhau ei fod yn bodloni Safonau'r Gymraeg cyn i ni brynu unrhyw feddalwedd.		
	Pennaeth Cyfryngau Digidol, Marchnata a Chyfathrebu	Dogfennau, strategaethau, adroddiadau blynyddol a deunyddiau sydd ar gael i'r cyhoedd, gan gynnwys ffurflenni, canllawiau byr i fyfyrwyr neu i gynulleidfa gyffredinol	39, 40, 43, 44-47	Mae unrhyw gyhoeddiadau sy'n ymwneud yn gyfan gwbl â'n gwaith yng Nghymru neu sydd i fod i roi gwybodaeth i gynulleidfa gyffredinol yng Nghymru'n cael eu cyhoeddi yn y Gymraeg a'r Saesneg. Sicrheir bod y ddau fersiwn ar gael yr un pryd ac yn derbyn yr un amlygrwydd. <i>Er enghraifft, gwelwch y tudalennau gwe ar gyfer Rhwydwaith Uniondeb ac Asesu Cymru, a ddiweddarwyd ym mis Gorffennaf 2025, sydd ar gael yn y</i>		

				Gymraeg a'r Saesneg. Mae QAA yn defnyddio gwasanaeth cyfieithu a dylunio i sicrhau bod cyhoeddiadau yn y Gymraeg yn cael eu dylunio'n effeithiol yn y Gymraeg. Mae hyn hefyd yn sicrhau bod ein cyhoeddiadau'n cael eu cyfieithu'n gyson. Yn ogystal, pan fydd cyhoeddiadau ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg mae QAA yn nodi hynny. <i>Er enghraifft, gwelwch fersiwn ddiwygiedig 2024 Cod Ansawdd Addysg Uwch y DU sydd ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.</i> <i>Yn ystod 2024-25, cyfieithwyd 345,069 o eiriau o'r Saesneg i'r Gymraeg gan QAA, mewn adroddiadau, cyhoeddiadau, papurau pwyllgorau, gohebiaeth a phapurau eraill. Mae hyn yn gynnydd o ychydig dros 5% o'i gymharu â'r ffigur yn 2023-24 (327,313 o eiriau).</i> Mae ffurflenni cofrestru a gwerthuso ar gyfer digwyddiadau yng Nghymru neu ein gwaith sy'n berthnasol i Gymru ar gael yn y ddwy iaith. Mae gennym hefyd ffurflenni Cymraeg ar gyfer hawlio treuliau, costau teithio a chostau cynhaliaeth, ac i ymdrin ag ymholiadau a chofnodi dewisiadau cyfathrebu. <i>Yn ystod 2024-25, derbyniodd QAA bum ffurflen gofrestru yn y Gymraeg ar gyfer digwyddiadau yng Nghymru.</i> Wrth i ni ymestyn y defnydd a wnawn o feddalwedd i reoli digwyddiadau a chyswllt â chwsmeriaid, rydym yn sicrhau bod gofynion o ran y Gymraeg yn cael eu cynnwys yng nghynlluniau		
--	--	--	--	---	--	--

				ein prosesau a'n manylebau technegol. <i>Esiamlpl o hyn yw'r gwaith sy'n digwydd ar hyn o bryd i ailddatblygu ein gwefan.</i>		
	Pennaeth Cyfryngau Digidol, Marchnata a Chyfathrebu	Y wefan	48, 51, 52	Mae gwefan QAA yn rhoi cyfle i'r defnyddwyr weld ein gwe-dudalennau yn y Gymraeg. <i>Rhwng 1 Awst 2024 a 31 Gorffennaf 2025, ymwelwyd â'r tudalennau Cymraeg ar ein gwefan 1,736 o weithiau (sef 0.36% o'r ymweliadau cyfan â'n gwe-dudalennau*). Mae'r ymweliadau â'n gwe-dudalennau Cymraeg wedi gostwng o 58.5% rhwng 2023-24 a 2024-25, ond mae canran yr ymweliadau hyn o'i chymharu â'r ymweliadau yn gyffredinol wedi cynyddu ers 2023-24 (yn y flwyddyn flaenorol, roedd 4,180 o ymweliadau â'n gwe-dudalennau Cymraeg yn cyfrif am 0.24% o'r ymweliadau cyfan â'n gwe-dudalennau*).</i> Rydym yn adolygu holl gynnwys ein gwe-dudalennau Cymraeg yn rheolaidd, ac rydym yn parhau i ehangu maint ein cynnwys. Mae hyn yn dal i fod yn faes sydd angen ei ddatblygu. Mae QAA yn parhau i drafod sut i ddatrys y mater gyda swyddfa Comisiynydd y Gymraeg ac Ateb Cymru. Mae QAA wedi gwneud gwaith sylweddol ar ei gwe-dudalennau Cymraeg yn ystod 2024-25. <i>*Nodwch: O ganlyniad i gyflwyno Google</i>		

				<i>Analytics 4 ym mis Mehefin 2023, newidiwyd y ffordd y mae data am ymweliadau â'n gwe-dudalennau'n cael ei gasglu. Am fod llawer o aelodau staff QAA yn gweithio o gartref erbyn hyn, ni allwn dynnu'r data sy'n perthyn iddyn nhw o'r ffigurau hyn am ymweliadau â'n gwe-dudalennau; felly, bydd y ffigurau'n cynnwys ymweliadau gan staff QAA hefyd.</i> Gyrrir y wefan Mynediad i AU yn bennaf gan gronfa ddata o gyrsiau ac mae Asiantaethau Dilysu Mynediad, sydd y tu allan i QAA, yn gyfrifol am ysgrifennu eu disgrifiadau. Fodd bynnag, mae QAA yn cyfieithu deunyddiau sy'n berthnasol i Asiantaethau Dilysu Mynediad yng Nghymru pan fydd gofyn. <i>Mae'r holl ddogfennaeth sy'n ymwneud â'r Cynllun Cydnabod Mynediad i AU newydd (a gymeradwywyd gan Fwrdd QAA ym mis Mawrth 2025) ar gael yn y Gymraeg. Er enghraifft, gwelwch Fanyleb y Diploma.</i>		
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Corfforaethol	Cyfarfodydd y Bwrdd a materion cysylltiedig	37	Rydym yn cyhoeddi fersiynau wedi eu golygu o gofnodion cyfarfodydd y Bwrdd ar ein gwefan. Mae'r holl ddogfennau sy'n ymwneud â'r Pwyllgor Cynghori ar Strategaeth QAA Cymru (sy'n is-bwyllgor i Fwrdd QAA) ar gael i'r aelodau yn y ddwy iaith. Os bydd mwy na 10% o gyfranogwyr yn y cyfarfod wedi dewis siarad Cymraeg, byddwn yn darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd. Nid yw QAA yn cynnal unrhyw gyfarfodydd		

				sy'n agored i'r cyhoedd.		
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Corfforaethol	Trwyddedau, tystysgrifau a rheolau	38, 41	Mae trwyddedau Asiantaeth Dilysu Mynediad yn cael eu cynhyrchu yn y Gymraeg i asiantaethau sy'n gweithio yng Nghymru; gallwn gynhyrchu trwyddedau i ddefnyddio eiddo deallusol QAA yn y Gymraeg hefyd os gofynnir amdanynt. Nid yw QAA yn cyhoeddi unrhyw reolau sy'n berthnasol i'r cyhoedd.		
	Cyfarwyddwr Materion Cyhoeddus	Datganiadau i'r wasg	42	Mae datganiadau i'r wasg a'r cyfryngau a wneir mewn perthynas â'n gwaith yng Nghymru neu'r ddarpariaeth yng Nghymru'n cael eu cyflwyno yn y Gymraeg a'r Saesneg ar yr un pryd. <i>Er enghraifft, gwelwch yr eitem newyddion o fis Mehefin 2025, a gyhoeddwyd yn y Gymraeg a'r Saesneg, sy'n rhoi gwybod am ymgynghoriad ar y Diploma Mynediad i Addysg Uwch Rhyngwladol. Yn ystod 2024-25, cyhoeddodd QAA 12 eitem newyddion yn y Gymraeg.</i>		
	Cyfarwyddwr Materion Cyhoeddus	Cyfryngau cymdeithasol	54, 55	Lle mae unrhyw ddefnydd a wneir o'r cyfryngau cymdeithasol wedi ei anelu at y sector addysg uwch yng Nghymru, mae'r gofynion o ran y Gymraeg wedi eu cynnwys yn y protocolau ar gyfer defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol. Mae gan QAA gyfrif canolog ar gyfer ei holl gyfryngau cymdeithasol sy'n berthnasol i Gymru. Mae postiadau am waith sy'n berthnasol i Gymru'n cael		

				eu cyhoeddi yn y ddwy iaith (neu'n ddwyieithog). <i>Er enghraifft, gwelwch yr alwad am gynigion ar gyfer symposiwm 2025 Rhwydwaith Uniondeb ac Asesu Cymru, a gyhoeddwyd yn ddwyieithog yma ar LinkedIn ym mis Mehefin 2025. Rhwng 8 Hydref 2024 a 1 Gorffennaf 2025, cyhoeddwyd cyfanswm o 13 o bostiadau gennym yn ddwyieithog ar LinkedIn, a chyfanswm o 13 o bostiadau ar Bluesky rhwng 25 Ionawr 2025 a 1 Gorffennaf 2025.</i>		
	Pennaeth Cydymffurfiad a Gwasanaethau Adolygwyr	Arwyddion a hysbysiadau	57-59, 65, 66	Rydym yn darparu arwyddion a hysbysiadau'n ddwyieithog, neu ar wahân yn y Gymraeg a'r Saesneg, yn unol â gofynion y safonau hyn; mae'r holl hysbysiadau'n rhoi'r testun Cymraeg yn gyntaf. I gael rhagor o fanylion, gwelwch y wybodaeth a nodwyd mewn perthynas â safonau 61 a 61A.		
	Pennaeth Cydymffurfiad a Gwasanaethau Adolygwyr	Gwasanaethau'r dderbynfa	61, 61A	Ers 1 Awst 2021, nid oes gan QAA swyddfa ffisegol yng Nghymru ac felly nid oes ganddi ei gwasanaeth derbynfa ei hun. Mae QAA wedi bod yn gweithredu polisi gweithio 'Hyblyg+' ers mis Mehefin 2021. Dim ond gweithle yw swyddfa QAA yng Nghaerloyw, ac nid yw'n addas i dderbyn ymwelwyr. Fel y nodwyd uchod, mae QAA yn gweithredu llinell ffôn awtomataidd sy'n caniatáu i'r galwr gael ei gyfeirio i'r llinell ffôn Gymraeg ar unwaith, os		

				yw'n dewis hynny.		
	Prif Swyddog Gweithrediadau a Chyllid	Gwahoddiadau i dendro	72, 73, 73A, 75, 76	Mae Llawlyfr Contractio QAA yn adlewyrchu gofynion y safonau hyn.		
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Sicrhau a Gwella Ansawdd	Hyrwyddo ein gwasanaethau Cymraeg	77 (78)	Rydym yn ceisio sicrhau bod ein rhanddeiliaid yng Nghymru'n gwybod am ein hymrwymiad i'r Gymraeg. Er enghraifft, mae pob tudalen ar ein gwefan sy'n ymwneud â gwaith QAA yng Nghymru ar gael yn ddwyieithog, ac rydym wedi cyhoeddi e-gylchlythyr QAA Cymru yn y Gymraeg a'r Saesneg . Yn y cylchlythyr, defnyddir y swigen oren (<i>laith Gwaith</i>) fel symbol adnabyddus i ddangos bod gwasanaethau Cymraeg ar gael. Yn ogystal, mae pob un o lawlyfrau'r dulliau Adolygiad Gwella Ansawdd ac Adolygiad Ansawdd Porth (Cymru) yn cynnwys atodiad sy'n crynhoi ein hymrwymiad i'r Gymraeg.		
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Corfforaethol	Hunaniaeth gorfforaethol	79	Mae QAA yn falch o fod wedi dod i gytundeb â Chomisiynydd y Gymraeg ynghlŷn â symud ymlaen â defnyddio'r acronym 'QAA' yn ein hunaniaeth gorfforaethol, a chyhoeddwyd hysbysiad cydymffurfio wedi'i ddiweddarau.		
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Corfforaethol	Trefn gwyno mewn perthynas â'r Gymraeg	150 cyflenwi gwasanaethau 156 llunio polisi 162 gweithredu	Gwelwch 141 i 143 isod. Cofnodir pob cwyn, gan gynnwys y rheiny sy'n ymwneud â chydymffurfriad, yn unol â Gweithdrefn QAA ar gyfer ymdrin â Chanmoliaeth, Sylwadau a Chwynion, a ddiweddarwyd ym mis Mehefin 2023		

				i gydymffurfio'n llawn â gofynion safonau 150, 156 a 162 (fel y nodwyd uchod); cedwir y cofnodion perthnasol yn unol â threfn QAA ar gyfer cadw dogfennau. <i>Yn ystod 2024-25, ni dderbyniwyd unrhyw gwynion am ein hymdrech i lynu at Safonau'r Gymraeg.</i> Mae unrhyw gwynion am gydymffurfiaid QAA â Safonau'r Gymraeg sy'n ymwneud â safonau cyflenwi gwasanaethau 150, safonau llunio polisi 156 a safonau gweithredu 162 yn dilyn yr un broses â chwynion eraill (mae manylion y broses wedi eu nodi yn nogfen 'Trefn Gwyno' QAA sydd ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg). Mae ein tudalen we 'Cwyno am QAA ac apelio yn erbyn penderfyniadau' ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.		
--	--	--	--	--	--	--

Llunio polisi						
	Mae gan yr arweinwyr polisi ym mhob maes gweithredu ar y cyd y cyfrifoldeb am ddatblygu, addasu ac adolygu polisiâu	Llunio, addasu ac adolygu polisiâu	84, 85, 86 Ac hefyd safon cadw cofnodion 144	Mae gan bob un o bolisiâu corfforaethol QAA ddyddiadau adolygu. Hefyd, mae QAA wrthi'n cyflwyno Polisi'r Gymraeg mewnol ar gyfer 2025-26 (gwelwch safon 94). Mae Fframwaith Polisiâu a Rhestr Wirio i Asesu Effaith Polisiâu QAA yn cynnwys asesiad o'r effaith ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg er mwyn sicrhau bod y Gymraeg yn derbyn ystyriaeth briodol os ceir ymgynghoriad yn ymwneud â phenderfyniad polisi. Mae gan QAA Restr Wirio i Asesu Effaith Polisiâu mewn perthynas â'r Gymraeg, sydd ar gael i'n staff ar ein gwefan SharePoint ynghylch 'Safonau'r Gymraeg'. Nid yw'r cwestiynau wedi newid: • Enw'r polisi • A yw'r polisi'n newydd neu'n fersiwn ddiwygiedig? • A yw'r polisi'n berthnasol i Gymru? • Pa effeithiau (cadarnhaol neu negyddol) fydd y polisi'n eu cael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg? • Sut y gellid llunio (neu newid) y polisi i gael effeithiau cadarnhaol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg? • Pa effeithiau (cadarnhaol neu negyddol) fydd y polisi'n eu cael ar drin y Gymraeg yr un mor ffafriol â'r Saesneg?	Rydym yn monitro i ba raddau yr ydym yn bodloni'r safonau llunio polisi, gan hyrwyddo'r gwasanaethau a gynigiwn a'u gwneud yn haws eu defnyddio. Mae ein hadroddiad blynyddol yn nodi sut, ac i ba raddau, yr ydym yn cydymffurfio. 157	Mae ein hadroddiad blynyddol yn ymdrin â'r ffordd yr ydym wedi bodloni'r safonau llunio polisi sy'n berthnasol i ni ac wedi ymateb i unrhyw gwynion. 158

				- Sut y gellid llunio (neu newid) y polisi i gael effeithiau cadarnhaol ar drin y Gymraeg yr un mor ffafriol â'r Saesneg? - Casgliad Mae pob un o bolisiâu QAA sy'n ymwneud â'n swyddogaethau sy'n wynebu'n allanol yn cael eu datblygu neu eu hadolygu yn ôl y gofynion, ac mae pob polisi perthnasol yn cynnwys ystyriaeth o'r safonau llunio polisi.		
	Cyfarwyddwr Materion Cyhoeddus (ar gyfer cyhoeddi ymgynghoriadau ar ôl eu datblygu gan yr arweinydd polisi perthnasol)	Ymgynghori ar bolisiâu	87-89	Bydd QAA yn ystyried a yw ei ymgynghoriadau'n ymwneud â phenderfyniad polisi yn ôl y safonau hyn, a bydd yn cynnwys cwestiwn penodol yn y ddogfen ymgynghori pan fydd hynny'n berthnasol. Yn ystod 2024-25, ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad gan QAA mewn perthynas â'i gwaith yng Nghymru sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi. Pan mae QAA wedi cynnal ymgynghoriad yn ymwneud â'i gwaith yng Nghymru, mae cwestiynau'r ymgynghoriad yn ystyried y gofynion o ran y Gymraeg bob amser.		
	Arweinwyr polisi	Gwaith ymchwil ar gyfer llunio polisi	91-93	Bydd QAA yn ystyried a yw'r gwaith ymchwil y mae'n ei gomisiynu neu'n ei wneud wedi ei fwriadu i helpu i wneud penderfyniad polisi yn ôl y safonau hyn, a bydd yn cynnwys gofyniad penodol ym manyleb y gwaith ymchwil pan fydd hynny'n berthnasol. Nid yw		

				QAA wedi gwneud unrhyw waith ymchwil yn ddiweddar i helpu i wneud penderfyniadau polisi. Pan fydd gwaith ymchwil o'r fath yn cael ei wneud, bydd y Fframwaith Polisiâu a'r Rhestr Wirio i Asesu Effaith Polisiâu'n cael eu defnyddio i sicrhau y gwneir asesiad o'r effaith mewn perthynas â Safonau'r Gymraeg (gwelwch uchod).		
--	--	--	--	---	--	--

Gweithredu						
	Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol a Datblygiad Cyfundrefnol	Defnyddio'r Gymraeg yn fewnol	94	Mae QAA wrthi'n lansio ei Pholisi'r Gymraeg mewnol ar gyfer 2025-26. Nod y polisi yw cydgasglu ein dulliau o fodloni'r Safonau, cyfuno canllawiau a dogfennau sy'n cefnogi ein hymrwymiad, a helpu ein staff i ddeall ein gwaith yn y maes hwn yn well ac i ddeall bod hyn yn berthnasol i'r sefydliad cyfan. Fel sefydliad sy'n gweithio drwy'r DU gyfan, rydym yn parhau i asesu sut y gall polisi o'r fath gyfateb orau â phob llinyn o'n gwaith yng Nghymru a'i berthynas â'n gwaith mewn rhannau eraill o'r DU. Mae'r polisi hwn yn dal i ddatblygu er mwyn cymryd hyn i ystyriaeth.	Rydym yn monitro i ba raddau yr ydym yn bodloni'r safonau gweithredu, gan hyrwyddo'r gwasanaethau a gynigiwn a'u gwneud yn haws eu defnyddio. Mae gwefan 'Safonau'r Gymraeg' SharePoint yn amlinellu'r ffordd y mae QAA yn rheoli, yn cefnogi ac yn monitro'r broses o weithredu'r safonau. Caiff hon ei hadolygu'n rheolaidd gan Bwyllgor y Gymraeg QAA.	Mae ein hadroddiad blynyddol yn ymdrin â'r ffordd yr ydym wedi bodloni'r safonau gweithredu sy'n berthnasol i ni ac wedi ymateb i unrhyw gwynion.
	Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol a Datblygiad Cyfundrefnol	Sgiliau a gallu yn y Gymraeg, ymwybyddiaeth o'r Gymraeg, a datblygiad y rhain	123, 126-129 Ac hefyd safon cadw cofnodion 145	Asesir sgiliau iaith pob ymgeisydd mewn ceisiadau am swyddi lle mae sgiliau Cymraeg yn hanfodol yn ôl manyleb y person. Mae ein system rheoli adnoddau dynol yn galluogi i ni gadw cofnod cyfredol o'r sgiliau iaith sydd gan bob un o'n	163	164

				gweithwyr. Hefyd, mae ein hyfforddiant i godi ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg yn cynnwys gwybodaeth am gyrsiau Cymraeg sydd ar gael. Rydym yn cynnal sgysiau am ddatblygiad a chyfarfodydd un-i-un i ganfod anghenion datblygiad ein staff, ac rydym yn rhagweithiol wrth ddarparu hyfforddiant. Mae QAA yn parhau i ddatblygu ymwybyddiaeth o'i gofynion o ran y Gymraeg drwy hyfforddi ei staff. <i>Cynhaliwyd tair sesiwn hyfforddi yn ystod 2024-25 i gyfanswm o 31 aelod o'n staff.</i> Mae'r hyfforddiant yn hysbysu'r staff am y canlynol: • pwysigrwydd y Gymraeg fel iaith fyw • Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 • y dyletswyddau sydd gan QAA yn ei gwaith o dan y mesur hwn, a'r egwyddor o 'drin y Gymraeg yr un mor ffafriol â'r Saesneg' • strategaeth 'Cymraeg 2050' • y dull o gofnodi dewisiadau iaith Gymraeg • y dull o drefnu gwasanaeth cyfieithu • y dull o fonitro cydymffurfiaid • rôl y Gymraeg mewn addysg drydyddol yng Nghymru Yn ogystal, mae'r hyfforddiant yn cynnwys diweddariadau gan Gomisiynydd y Gymraeg a'r		
--	--	--	--	---	--	--

				wybodaeth ddiweddaraf am ei waith, fel y bo'n briodol. Mae'r hyfforddiant i <i>hybu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg</i> yn rhan o'r broses ymsefydlu i bob gweithiwr sy'n ddechreuwr newydd. Hefyd, mae QAA yn cadw cofnod o bob aelod o'r staff sydd wedi gwneud yr hyfforddiant. <i>Hyd at fis Gorffennaf 2025, roedd 80 aelod cyfredol o'n staff wedi gwneud yr hyfforddiant ers 2020.</i> Mae QAA wedi creu rhestr i'w staff o atebion i gwestiynau cyffredin sy'n cael ei hadolygu'n rheolaidd i gyd-fynd ag ymholiadau a ddaw gan staff am ein dyletswyddau o ran y Gymraeg.		
	Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol a Datblygiad Cyfundrefnol	Recriwtio a phenodi	132, 132A, 133, 133A, 133B, 135, 136 Ac hefyd safonau cadw cofnodion 147, 148	Rydym yn asesu (ac yn ailasesu) yr angen am sgiliau Cymraeg pan fyddwn yn hysbysebu swyddi gwag. Lle mae sgiliau Cymraeg yn hanfodol i swydd, rydym yn ceisio penodi gweithiwr sy'n siarad Cymraeg. <i>Yn ystod 2024-25, ar ôl ailstrwythuro'r asiantaeth, gwelwyd bod sgiliau Cymraeg yn faen prawf manteisiol mewn pump o'r swyddi gwaith a dwy o'r swyddi pwyllgor yn strwythur cyfredol QAA. Rhwng 1 Awst 2024 a 31 Gorffennaf 2025, hysbysebwyd pedair swydd wag gan QAA lle'r oedd sgiliau Cymraeg yn fanteisiol.</i> Bydd pob swydd wag a hysbysebir yn y cyfryngau yng Nghymru, a fydd yn cynnwys pob un sy'n ymwneud â'n		

				gwaith yn benodol i Gymru, yn cael ei hysbysebu'n ddwyieithog, a byddwn yn cynnwys testun yn yr hysbyseb i gynghori ymgeiswyr i nodi a ydynt yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn ystod y proses recriwtio a dethol. Bydd gwybodaeth sy'n benodol berthnasol i'r swydd ar gael yn y ddwy iaith. Gellir cyflwyno ceisiadau am swyddi gwag, lle mae sgiliau Cymraeg yn hanfodol neu'n fanteisiol, yn y naill iaith neu'r llall, ac rydym yn trin y ddwy iaith yn gyfartal; mae unrhyw ohebiaeth gysylltiedig yn bodloni'r safonau perthnasol.		
	Pennaeth Technoleg Gwybodaeth a Gwasanaethau Digidol	Meddalwedd ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg y Gymraeg	116	Mae pecynnau iaith Gymraeg ar gyfer meddalwedd Microsoft Windows ar gael i'r staff i gyd.		
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Sicrhau a Gwella Ansawdd	Tudalennau ar y fewnrwyd i gefnogi staff i ddefnyddio'r Gymraeg	121	Defnyddir gwefan 'Safonau'r Gymraeg' SharePoint i reoli, cefnogi a monitro'r broses o weithredu'r safonau ar draws QAA. Mae'r wefan SharePoint hon hefyd yn cynnwys adnoddau i hybu ymwybyddiaeth y staff sy'n cynnwys: rhestr o ddogfennau Cyngor ac Arfer Da gan Gomisiynydd y Gymraeg, sesiwn hyfforddi wedi ei recordio ynglŷn â sut i weithredu Safonau'r Gymraeg yn QAA, rhestr o atebion i gwestiynau cyffredin am Safonau'r Gymraeg, cylch gwaith a chofnodion Gweithgor y Gymraeg QAA,		

				a thabl o'r gofynion cydymffurfio sydd arnom ynghyd â gwybodaeth ynglŷn â sut mae hyn yn berthnasol i QAA. Gall y staff gael gafael hefyd ar ddolenni cyflym at Borth Termau Cenedlaethol Cymru, Geiriadur yr Academi, Y Termiadur Addysg ac ymadroddion i'w defnyddio i gyfathrebu yn y Gymraeg. Mae'r wefan Gymraeg yn cynnwys templedi dwyieithog i'r staff eu defnyddio, megis holiaduron i gofnodi dewisiadau ynglŷn â'r RhDDC a'r Gymraeg a ffurflenni ar gyfer hawlio treuliau. Rhoddir gwybod i'r staff am y templedi hyn yn ystod sesiwn hyfforddi QAA i <i>hybu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg</i>.		
	Rheolwr Marchnata a Chyfathrebu	Troedynnau e-bost a negeseuon e-bost	130, 131	Llwythwyd troedyn e-bost i wefan 'Safonau'r Gymraeg' SharePoint i'w ddefnyddio gan aelodau o'r staff sy'n gweithio'n uniongyrchol gyda chysylltiadau yng Nghymru. Mae gan QAA ganllaw gyda thempledi ar gyfer llofnodion e-bost sy'n cynnwys templed dwyieithog.		

Cadw cofnodion					
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Corfforaethol	Cwynion	141-143	Cofnodir unrhyw gwynion, gan gynnwys y rheiny sy'n ymwneud â chydymffurfiad, yn unol â threfn gwyno QAA. Yna, cedwir y cofnodion o'r cwynion yn unol â threfn QAA ar gyfer cadw dogfennau. Mae rhagor o wybodaeth uchod.	
	Prif Swyddog Gweithrediadau a Chyllid	Llunio polisi	144	Cedwir cofnodion ar wefan 'Safonau'r Gymraeg' SharePoint. Mae'r Rhestr Wirio i Asesu Effaith Polisiâu mewn perthynas â'r Gymraeg ar gael ar y wefan SharePoint hefyd. Fel y nodwyd uchod, cyflwynir asesiadau o'r effaith ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg i Bwyllgor y Gymraeg QAA.	
	Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol a Datblygiad Cyfundrefnol	Sgiliau iaith y staff	145	Mae system rheoli adnoddau dynol QAA yn galluogi i ni gofnodi lefelau gallu ein staff yn y Gymraeg, yn cynnwys eu lefelau ysgrifennu, darllen, cyfieithu a medrau llafar. <i>O blith gweithwyr cyfredol QAA yn 2024-25, roedd un gweithiwr yn rhugl yn y Gymraeg, ar lafar ac yn ysgrifenedig. Gwnaethom archwiliad sgiliau yn ystod 2024-25, gan annog ein staff i gofnodi eu sgiliau Cymraeg ar y system rheoli adnoddau dynol. Hefyd, anogir gweithwyr sy'n ymuno â QAA o'r newydd i nodi eu gallu yn y Gymraeg.</i> Mewn sesiynau hyfforddi i hybu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg, mae QAA yn hysbysebu cyrsiau Cymraeg sydd ar	

				gael i'w staff drwy wefan Llywodraeth Cymru. <i>Yn ystod 2024-25, roedd un aelod o staff QAA yn dysgu Cymraeg ar gwrs Dysgu Cymraeg.</i>		
	Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol a Datblygiad Cyfundrefnol	Penodi a'r sgiliau Cymraeg sydd eu hangen	147, 148	Cedwir cofnodion gan Adnoddau Dynol.		
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Sicrhau a Gwella Ansawdd	Cadw cofnod o'r safonau sy'n berthnasol i ni a chyhoeddi sut yr ydym yn bwriadu cydymffurfio â hwy	149, 153 155, 159 161, 165 167 Hefyd gwelwch uchod, cyfrifoldebau am gadw cofnodion	Cedwir y prif gofnod ar wefan 'Safonau'r Gymraeg' SharePoint. Mae agenda holl gyfarfodydd Gweithgor y Gymraeg QAA yn cynnwys ymholiadau ynglŷn â chydymffurfiaid fel eitem sefydlog. Efallai bod dogfennau atodol (megis manylebau swyddogaethau ar gyfer prosesau busnes) yn cael eu cadw yn rhywle arall. <i>Ar gyfer 2025-26, bydd ein polisi mewnol yn cynnwys gwybodaeth am y ffordd yr ydym yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau perthnasol (gwelwch safon 94). Mae ein hadroddiad blynyddol hefyd yn nodi sut, ac i ba raddau, yr ydym yn cydymffurfio â'r safonau sy'n berthnasol i ni.</i>		

Monitro ac adrodd					
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Sicrhau a Gwella Ansawdd	Monitro i ba raddau yr ydym yn bodloni'r safonau, gan hyrwyddo'r gwasanaethau a gynigiwn a'u gwneud yn haws eu defnyddio. Cyhoeddi ein trefniadau ar ein gwefan.	151 cyflenwi gwasanaethau 157 llunio polisi 163 gweithredu	Mae cyfres o fecanweithiau sy'n perthyn i'w gilydd yn cael eu defnyddio i fonitro i ba raddau yr ydym yn bodloni Safonau'r Gymraeg sy'n berthnasol i ni. Mae swyddog dynodedig ar gyfer pob safon sydd â chyfrifoldebau swyddogaethol, fel y mae'r adroddiad hwn yn ei nodi, ac mae Cyfarwyddwr dynodedig sy'n darparu goruchwyliaeth. I ategu'r oruchwyliaeth hon, mae QAA wedi bod yn gweithredu Pwyllgor y Gymraeg (sef Gweithgor gynt) traws-sefydliadol ers 2019-20. <i>Cyfarfu Gweithgor y Gymraeg unwaith yn ystod 2024-25.</i> Tynnir aelodau'r Pwyllgor hwn o adrannau sy'n gweithio gydag unigolion a sefydliadau yng Nghymru. Mae cylch gwaith cymeradwy'r Pwyllgor hwn yn nodi ei fod yn gyfrifol am y canlynol: • gwneud adolygiad rheolaidd o'r hysbysiad cydymffurfio a sut mae hwnnw'n berthnasol i waith QAA sy'n ymwneud â Chymru • cymryd camau gweithredu yn y meysydd lle'r ydym efallai heb gydymffurfio • sicrhau gwell cydymffurfiad â Safonau'r Gymraeg • annog arferion gorau sy'n ymwneud	

				â'r Gymraeg drwy'r sefydliad cyfan • rhoi cyngor ac arweiniad ynghylch yr adroddiad blynyddol ar ymgysylltiad QAA â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Dyma'r eitemau sefydlog sydd ar agenda'r Pwyllgor: • ymholiadau ynglŷn â chydymffurfriad • syniadau i hybu'r Gymraeg • asesiadau o'r effaith ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg. Hefyd, mae'r Pwyllgor wedi cynghori QAA ar ei hymgysylltiad parhaus ag Ateb Cymru a swyddfa Comisiynydd y Gymraeg. Yn ogystal, mae'r Pwyllgor hwn yn cael ei hysbysu'n rheolaidd am ddiweddariadau gan Gomisiynydd y Gymraeg a datblygiadau yn y strategaeth 'Cymraeg 2050', ac mae'n ystyried sut mae QAA yn gwneud cyfraniad ehangach at dwf yr iaith Gymraeg yng Nghymru - er enghraifft, gweithgareddau sydd wedi eu nodi yn yr adran <i>Cefnogi'r Gymraeg a'i rôl ym maes addysg uwch</i> ar dudalennau cyntaf yr adroddiad hwn. <i>Fel o'r blaen, roedd rhai o brif feysydd gwaith Gweithgor y Gymraeg yn deillio o ganfyddiadau'r archwiliad yn erbyn Safonau'r Gymraeg yn ystod 2024-25. Hefyd, ystyriwyd ymholiadau o bob rhan o'r asiantaeth ynglŷn â chydymffurfriad,</i>		
--	--	--	--	---	--	--

				<i>gwybodaeth gan Gomisiynydd y Gymraeg a chefnogaeth i hyrwyddo gwasanaethau a gwaith Cymraeg.</i> Ystyrir fersiwn drafft o'r adroddiad blynyddol gan Bwyllgor Archwilio a Rheoli Risgiau QAA sy'n monitro cydymffuriad ar ran Bwrdd QAA.		
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Sicrhau a Gwella Ansawdd	Cynhyrchu adroddiad blynyddol ar gyfer pob blwyddyn ariannol, hyrwyddo a chyhoeddi'r adroddiad ar y wefan	152 cyflenwi gwasanaethau 158 llunio polisi 164 gweithredu	Cynhyrchir yr adroddiad blynyddol yn yr hydref a bydd yn derbyn ystyriaeth gan Bwyllgor Archwilio a Rheoli Risgiau QAA, sy'n llofnodi'r adroddiad ar ran Bwrdd QAA cyn ei gyhoeddi. Mae'r adroddiad blynyddol yn ymdrin â blwyddyn ariannol flaenorol QAA (o 1 Awst hyd 31 Gorffennaf). Cyhoeddir yr adroddiad hwn ar ein gwefan, a rhoddir gwybod am hyn i'r cyhoedd.		
	Cyfarwyddwr Gweithredol Materion Sicrhau a Gwella Ansawdd	Cyflwyno gwybodaeth i Gomisiynydd y Gymraeg mewn perthynas â chydymffuriad â'r safonau	154 cyflenwi gwasanaethau 160 llunio polisi 166 gweithredu 168 cadw cofnodion	Caiff y wybodaeth hon ei chyflwyno os gofynnir amdani, megis yr ymatebion y cyfeiriwyd atynt ar dudalennau cyntaf yr adroddiad hwn yn yr adran <i>Gweithio gyda Chomisiynydd y Gymraeg</i>.		

Cyhoeddwyd ar 19 Ionawr 2026

© Asiantaeth Sicrhau Ansawdd Addysg Uwch 2026
Southgate House, Southgate Street, Caerloyw, GL1 1UB
Rhifau elusen gofrestredig 1062746 ac SC037786

+44 (0)1452 557 000

www.qaa.ac.uk